

Dit kan ik al!

- Ik kan verschillende strategieën toepassen om de betekenis van een woord of een uitdrukking te achterhalen.

1 Leenwoorden wegwerken

- Zoek voor de onderstreepte leenwoorden, indien mogelijk, een Nederlands synoniem.
- Noteer achter de zin uit welke taal de leenwoorden afkomstig zijn.

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

- Als dit een griezelfilm was, dan was Felicia een zombie. Engels
/
- Op de middelbare school bewogen zombies zich in kuddes. Ze hadden allemaal hetzelfde aan en in plaats van te jagen op hersens joegen ze op spullen: wat er ook maar cool was. Engels
gaaf
- Dat konden sleehaksandalen zijn of sjaals met franjes of glitterlipgloss. Frans/Engels
versiering lippenglansmiddel
- Ze moesten het gewoon hebben. Felicia en ik hadden samen op de basisschool gezeten. Ze had perfecte strakke snorharen en was altijd al een van de populaire meisjes. Frans/Engels
geliefde
- Vandaag droeg ze een plooirok, een witte panty en een witte bloes met strik. Engels
/
- Ze leek wel een cadeautje. Frans
geschenkje
- Ze zag er elegant en Frans uit alsof ze net uit een modetijdschrift was gestapt. Frans
stijlvol

2 Leenwoorden verbinden

- Verbind elk leenwoord met de juiste betekenis.
- Gebruik een (online) woordenboek.

- Lees de tekst.
- Vervang de onderstreepte woorden of woordgroepen door leenwoorden uit het kader.

croissant – ciao – ticket – jeans – shoppen – niveau – hooligans –
visite – mayonaise – televisie – goal – finale – keeper – snack –
T-shirt – weekend – bivak – happy end – blooper – relaxen

ENNIO Hallo papa, ik sta hier in het voetbalstadion van Rochefort. Het gaat er heel heftig aan toe. Er is al een doelpunt gevallen.

PAPA Hoi Enno, ik zag het ook net op de beeldbuis. Wat een misser van de doelman.

ENNIO De gewelddadige supporters gooien de dranghekken om. Ze trekken aan elkaars katoenen trui met korte mouwen en spijkerbroek.

PAPA Oh, oh, als dat maar een goede afloop kent.

ENNIO We gaan hier in elk geval vertrekken, maar we halen eerst nog een snelle hap voor we terug naar de kampplaats vertrekken.

PAPA Laat het smaken jongen, ik zie je dit weekeinde!

ENNIO Dag!

ENNIO Hallo papa, ik sta hier in het voetbalstadion van Rochefort. Het gaat er heel heftig aan toe. Er is al een goal gevallen.

PAPA Hoi Enno, ik zag het ook net op de televisie. Wat een misser van de keeper.

ENNIO De hooligans gooien de dranghekken om. Ze trekken aan elkaars T-shirts en jeans.

PAPA Oh, oh, als dat maar een happy end kent.

ENNIO We gaan hier in elk geval vertrekken, maar we halen eerst nog een snack voor we terug naar de kampplaats vertrekken.

PAPA Laat het smaken jongen, ik zie je dit weekend!

ENNIO Ciao!

- Puzzel met de gegeven stukken drie Griekse leenwoorden in elkaar.
- Noteer de verklaring ernaast.
- Gebruik het (online) woordenboek.
- Maak een zin met een van de woorden.

podo – cratie – psycho – demo – loog – bio – micro – logie – scoop – tele – grafie – grafo

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

Grieks leenwoord	verklaring
telescoop	een verrekijker
podoloog	een voetspecialist
biologie	de studie van alles dat leeft

Zin: eigen antwoord, bv. De wetenschapper keek met de telescoop naar de sterren.

- Lees de tekst.
- Markeer tien leenwoorden.
- Vervang er vijf door een Nederlands synoniem. Noteer ze in de tabel.
Je mag een (online) woordenboek gebruiken.

Robin stapte uit de **douche**. Ze trok een **jeansbroek** en een **sweater** met **capuchon** aan. Die **outfit** had ze de vorige avond al klaargelegd. Ze had ontzettend veel zin in vandaag, want voor het eerst ging ze naar de middelbare school. Een halfuur nadat ze een boterham met **jam** had gegeten, liep Robin over het **trottoir** richting haar nieuwe school. Ze keek op haar **horloge**. Ze was veel te vroeg op haar bestemming aangekomen. Gelukkig kwam Vic er al snel aan. Hij droeg een **short**, een **T-shirt** en **sneakers**. Hij was al helemaal aan het **freaken**, hij wist niet op welke **etage** ze moesten zijn, hij vroeg zich af of zijn **coiffure** wel goed zat ... 'Cool down, man', zei Robin. Een kwartier later wandelden ze samen de grote poort van het **secundair** binnen. Hun avontuur kon beginnen.

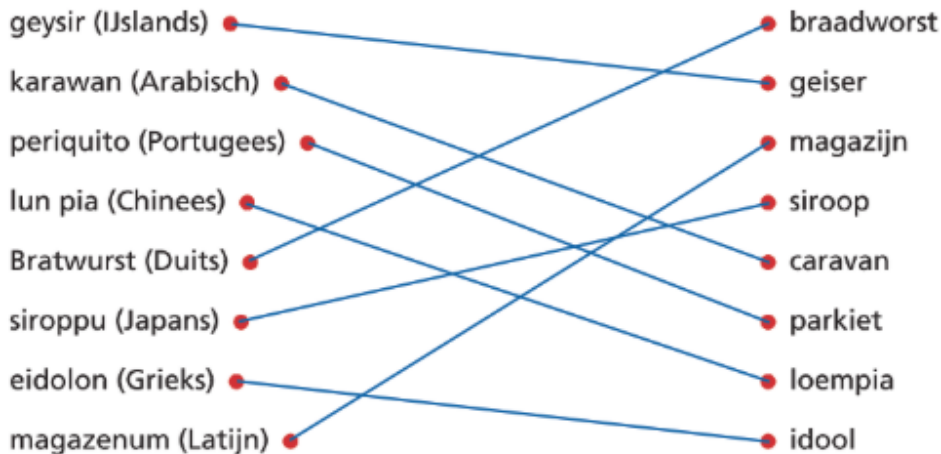
meerdere antwoorden mogelijk, bv.

leenwoord	Nederlands synoniem
de douche	het stortbad
de jeansbroek	de spijkerbroek
de sweater	de trui
de capuchon	de kap
het trottoir	de stoep

6

De herkomst van leenwoorden

- Deze leenwoorden zijn van vorm wat aan het Nederlands aangepast.
- Verbind elk aangepast leenwoord met het originele leenwoord.

Woorden die aan een andere taal zijn ontleend en waarbij de oorspronkelijke vorm is aangepast aan het Nederlands noem je **bastaardwoorden**.

7

Cartoons

- Bespreek met een klasgenoot de cartoons.
- Wat willen deze cartoons ons duidelijk maken?

©LECTRR/ComicHouse.nl

©LECTRR/ComicHouse.nl

©LECTRR/ComicHouse.nl

©LECTRR/ComicHouse.nl

- Zoek online naar enkele Nederlandse uitleenwoorden die in andere talen zijn overgenomen.
 - Surf naar www.meertens.knaw.nl/uitleenwoordenbank
 - Klik op zoeken, zoek op Nederlands trefwoord.
 - Tik een woord uit het kader en zoeken maar.
 - Klik op het gevonden woord om de verschillende talen te ontdekken.
- Noteer het woord en de taal die ons woord geleend heeft.

spook – anker – korfbal – glas – ridder – oven – kermis – pan – kom – pen

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

leenwoord	taal
spook	Engels
oven	Indonesisch/Fries
korfbal	Frans
anker	Deens
ridder	Deens/Noors

Dit kan ik al!

- Ik ken het genus van zelfstandige naamwoorden en kan het juist gebruiken.
- Ik kan de termen 'mannelijk', 'vrouwelijk' en 'onzijdig' gebruiken in de context van het genus van zelfstandige naamwoorden.

1

De of het?

- Vul de zinnen aan met 'de' of 'het'.

Vanmorgen bij het ontbijt bewonderde ik de nieuwe rugzak van mijn zus.

Samen met de meerderheid van de zesde klas gaat ze vandaag naar dezelfde middelbare school. Het weer is vandaag niet zo goed. Papa brengt haar met de auto.

- Plaats de lidwoorden met hun zelfstandig naamwoord in de tabel.

mannelijk of vrouwelijk	onzijdig
<u>de rugzak</u>	<u>het ontbijt</u>
<u>de auto</u>	<u>het weer</u>
<u>de meerderheid</u>	
<u>de klas</u>	

2

Op zoek naar verwijswwoorden

- Onderstreep de verwijswwoorden.
- Omkring in elke zin het zelfstandig naamwoord waarnaar het verwijswoord verwijst.

- 1 Als je boekentas te zwaar weegt, zet je hem maar even op de grond.
- 2 Als je klaar bent in je werkboek, leg je het op de kast.
- 3 Mama kocht een rekenmachine, maar ze wil niet werken.
- 4 De kinderen gingen op zoek naar het lokaal. Ze vonden het maar net op tijd.
- 5 Omar heeft zijn fiets op slot gedaan.

3 Het woordenboek brengt raad

- Omkring waar je ontdekt of dit woord mannelijk, vrouwelijk of onzijdig is.

af-scheid (het; o)

- 1 het scheiden van personen: *afscheid nemen van iemand* (a) hem gedag zeggen;
(b) (eufemisme) hem ontslaan

be-stem-ming (de; v) meervoud: *bestemmingen*

- 1 doel van een reis: *de plaats van bestemming bereiken*

- 2 doel van iemands leven

fa-ci-li-teit (de; v) meervoud: *faciliteiten*

- 1 (in het meervoud) dingen die het bestaan, het verblijf enz. vergemakkelijken

4 Op zoek naar het genus

- Lees de blogteksten.
- Onderstreep in elke tekst de lidwoorden en omkring de bijhorende zelfstandige naamwoorden.
- Schrijf ze onder de blog.
- Omkring het juiste genus.
Je mag een woordenboek gebruiken.

Liveblog

Het ziekenhuis breidt dit schooljaar het aanbod secundair onderwijs uit en zorgt ervoor dat jongeren die er verblijven, terecht kunnen in de ziekenhuisschool.

Genezen staat natuurlijk voorop, maar als het kind het aankan, dan mag het tot vijf uur per week les volgen. We bereiden dan vooral het examen voor.

het ziekenhuis _____

m v o

het aanbod _____

m v o

de ziekenhuisschool _____

m v o

het kind _____

m v o

het examen _____

m v o

Klasblog klas 6

En toen ... de laatste dag ...

Nog één keer de klas binnenkomen ...

De laatste keer 'goeiemorgen juf' ...

Wat ga ik de gezichten missen ...

JULLIE ZIJN STUK VOOR STUK KANJERS!

Juf

de dag _____

(m) v o

de klas _____

m (v) o

de keer _____

(m) v o

de gezichten _____

m v (o)

5

Zoek het maar uit

9

- Lees de teksten.
- Vul het passende verwijswoord aan.
Kies uit:

8

8

het – haar – ze – hij – hem

- Omkring het zelfstandig naamwoord waarnaar het verwijswoord verwijst.
- Zoek het juiste genus. Bij twijfel gebruik je het (online) woordenboek.

Vakantieblog

Ken je het gevoel: het is vakantie maar dan heb je plots niets meer te doen.
Daar heb ik een oplossing voor.

- Neem je hond mee op een grote wandeling. Je verveelt je niet meer en hij _____ is ook blij.
- Maak prachtige foto's zet ze _____ op Instagram en wie weet word je wel beroemd.
- Lees een boek Ruil het _____ met je vrienden als het uit is.
- Maak een collage van je foto's. Hang ze _____ op in je kamer.
- Speel een gezelschapsspel, wie weet vind je het _____ leuk.

Veel mensen vragen zich af wat katten doen als ze buiten zijn.

Katten zijn echte jagers. Terwijl de kat rondloopt bouwt zij een netwerk van wegen op waar zij geweest is. Zij kent het op haar duimpje. Veel katten brengen een bezoek aan de burens. Dat is meestal maar kort; zij vraagt een hap of een aai en gaat weer verder. Even een andere buurvrouw proberen, misschien krijgt zij van haar nog een extra aai. Nadien zoekt zij haar baas op. Bij hem kan zij rustig een dutje doen.